

Læserbrev

ÅBENT BREV TIL FOLKETINGETS MEDLEMMER OG REGERINGEN

Tab af næringsstoffer fra dansk landbrug er langt under øvre grænse i EU's Vandrammedirektiv

NÆRINGSSTOFFER | I 2021 blev der i gennemsnit målt et indhold i vandløbsvandet på 2,6 mg nitrat-kvælstof pr. liter, hvor EU's Vandrammedirektiv angiver en øvre grænse på 11,3 milligram nitrat-kvælstof pr. liter

Af cand.oecon.
Bjarne Brønserud,
5492 Vissenbjerg

Kære nyvalgte medlemmer
i Folketinget

I bør nu forholde jer til realiteterne fra virkelighedens verden – og ikke blot benytte jer af de sædvanlige paroler om, at dansk landbrug forurener vandmiljøet med et alt for højt tab af næringsstoffer, således som tidligere miljøminister Lea Wermelin har fremført det gang på gang.

Miljøstyrelsen har den 19. januar frigivet resultaterne fra målingerne i vandløbsvandet for 2021 - udført af forskerne ved Aarhus Universitet. Den analyse er det værd at ofre opmærksomhed på.

Landbrugets tab af næringsstoffer er helt i bund
Den dominerende del af kvælstof (N) fra de dyrkede marker består af nitrat-N, og det er netop den fraktion, som forskerne også inkluderer på.

I året 2021 var koncentrationen gennemsnitlig 2,6 milligram pr. liter, hvilket er et særdeles lavt niveau.

Siden 2007 har koncentrationerne ligget konstant under 3 milligram pr. liter. I begyndelsen af 1990'erne blev indholdet målt til ca. 5 milligram nitrat-N pr. li-

ter, hvilket allerede på denne tid var et lavt niveau. Men som forskerne skriver "er der ingen landsdækkende målsætning for koncentrationen af kvælstof i de danske vandløb". EU's Vandrammedirektiv, som Danmark har tiltrådt, angiver 11,3 milligram nitrat-N som øvre grænse. Vandrammedirektivet er implementeret i dansk lovgivning i 2000, så allerede ved vedtagelsen i Folketinget var kravene til det åbne lands tab af både kvælstof og fosfor så rigeligt opfyldt.

ter, hvilket allerede på denne tid var et lavt niveau.

Men som forskerne skriver "er der ingen landsdækkende målsætning for koncentrationen af kvælstof i de danske vandløb".

EU's Vandrammedirektiv, som Danmark har tiltrådt, angiver 11,3 milligram nitrat-N som øvre grænse. Vandrammedirektivet er implementeret i dansk lovgivning i 2000, så allerede ved vedtagelsen i Folketinget var kravene til det åbne lands tab af både kvælstof og fosfor så rigeligt opfyldt.

Fornemt niveau uden anerkendelse af danske politikere

At dette fornemme kvalitetsniveau har kunnet lade sig gøre, skyldes det meget lave tab af nitrat-N fra de intensivt dyrkede marker.

Især efter opbygningen af tilstrækkelig lagerkapacitet til

husdyrgødningen omkring 1990 samt årtiers udvikling af computerstyrede metoder til præcis udbringning af gylle, har der været en ualmindelig fornem opfyldelse af Vandrammedirektivets målsætninger.

Anerkendelse heraf har hidtil manglet fra danske politikere, som har været fastlåst i politisk spin baseret på en mangeårig misinformation om landbrugets tab af næringsstoffer.

Næringsstoffer bidrager til et sundt vandmiljø

Forskerne lægger ud med at konstatere, at "kvælstof og fosfor er et planteernæringsstof" – altså en vigtig forudsætning for vækst i også plankton og alger i vandløbs- og kystvand.

Plankton og alger skaber fødegrundlaget for fisk og andre orga-

nismer, som lever i det ferske og salte vand. Når blot der ikke doseres for koncentrerede mængder af kvælstof og fosfor, vil der blive skabt en balance i produktionen af plankton og alger, som på alle måder er livgivende og medvirker til et sundt og iltholdigt vandmiljø.

Uden utilsigtede problemer i vandløb og søer

Forskerne angiver også, at de seneste mange års tab af næringsstoffer fra det åbne land – diffuse kilder – dvs. marker, skove og overdrev samt spredt bebyggelse – ikke afstedkommer utilsigtede problemer i vandløb og søer.

Skiftende offentlige instanser har igennem de seneste 32 år haft ansvaret for vedligeholdelse og udtagning af prøver fra de stationære målestationer i de større vandløb. Kun halvdelen af disse stationer har en fuld dataserie startende i 1990.

Med udgangspunkt i disse 75 stationer måles vandføringen fortløbende døgnet rundt. De udtagne vandprøver analyseres blandt andet for indholdet af kvælstof og fosfor. Det samlede areal hvorfra vandet afstrømmer og passerer målestationerne svarer til 38 procent af det danske landareal og er lokaliseret centralt i Jylland og på Øerne.